

Agaç çapmaň, ýakmaň !

Category: Haýwanat dünýäsi, Kitapcy

написано kitapcy | 26 января, 2025

Agaç çapmaň, ýakmaň! AGAÇ ÇAPMAŇ, ÝAKMAŇ!

Yslamda gonamçylykdaky agajy, oty, beýleki ösümlilikleri çapyp aýyrmak ýa-da ýakmak dürsmi?

Gonamçylykda ösýän gök otlary we agaçlary owadanlamak maksady bolmasa, ýolmak we çapmak mekrudyr. Çünkü ol ýerdäki ösümlilikler özlerine mahsus şekilde Hudaýa zikir edýärler. Şol zikir sebäpli-de ol ýerde ýatan möminlere Allatagalanyň rahmet edip, azaplaryny ýeňletmegi umyt edilýär.

Bir gezek Pygamberimiz (s.a.w) mazarystanlykdaky iki sany guburda ýatanyň azap çekip ýatandygyny aýdyp, ýanynda duranlardan birine hurma şahasyny getirmekligi haýış edip, şahany ikä bölüpdir we mazarlaryň hersiniň başyna birini dikipdir. «Eý Allanyň Resuly, nämücin beýtdiň?» diýlende, Ol: «Bular guraýança ýatanlaryň azaby ýeňlär» diýipdir. (Buhary «Wudu», 55)

Gonamçylykda gurap ýa-da zaýalanyp gitjegi görnüp duran gury ot-çöpleriň we agaçlaryň çapylmagyna-da, hatda satylmagyna-da rugsat berilýär. Olary satyp alynan puly haýyr-sahawat işlerine ulanmaly. Şeýle-de gonamçylykda ýetişen agajyň miwesini-de iýseň bolýar (el-Fetâwa'l-Hindiýye I, 183; Ibn Abidin, Reddü'l-muhtâr, III, 155).

• Agaçlara zeper ýetirmäň!

Musulmanlar uly goşunlar bilen hereket edende-de ösümliliklere we agaçlara zeper ýetirmejek bolup jan edipdirler. Meselem,

Hezreti Ebu Bekir özüniň halyflyk eden döwründe ýöriše çykmaga taýýarlanýan goşunyna şeýle görkezmeleri beripdir:

– Haýynlyk etmäň, olja malyna ikilik etmäň, zulum etmäň, müsle etmäň (gulak-burun ýaly agzalary kesip, sütem etmäň), çagalary, garry-gurtularý we ýaşlary öldürmäň! Hurma agaçlary kökünden çapmaň we ýakmaň, miweli agaçlary çapmaň, goýundan, sygyrdan, düýeden iýjegiňizden artygyny öldürmäň! Butanalardan çykman özünü ybadata bagış eden kişilere gabat gelseňiz, olary ybadatlary bilen ikiçäk goýuň...[1]

• **Dipnot:**

[1] Beýhaky «es-Sünenül-Kübra» IX, 85; Ali el-Müttaky, Kenz, N»: 30268; Ibnül-Esir, el-Kämil, II, 196.

(Çeşme: Osman Nury Topbaş, «Hak Din yslam», «Erkam» neşirýaty). Haýwanat dünýäsi